

Jose Mari Larreategi Gallastegi

*Soraluze,
Gipuzkoa
(1923-2008)*

Aurkibidea

Biografia

Ezozki auzoko Iturbeberri baserrian jaio zen 1923an. Ama elgoibartarra zuen eta aita bertakoa. Hala ere, gurasoek Bilbon ezagutu zuten elkar ama neskame eta aita arotz lanetara joanda zeudela. Joxe Marik, baserriko lanez gain, harri-jotze lanak egin izan ditu eta hainbat eraikuntzatan ibilia da. Iriarte baserriko Jesusa Maiztegirekin ezkondu zen.

Zintak

SOR-050

- **Proiektua:** Deba Eskualdeko Ahotsak - Soraluze
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data:** 2006-08-08
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane
- **Transkribatzailea(k):** Irisarri, Estitxu

SOR-051

- **Proiektua:** Deba Eskualdeko Ahotsak - Soraluze
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data:** 2006-08-08
- **Iraupena:** 40 min
- **Euskarria:** MiniDV

Pasarteak

1. Baserriko bizimodua; Erromerian ezagutu zuten elkar

- **Erref:** SOR-050/003
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:03:12. **Bukatu:** 00:04:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Lehen domeketan bakarrik irteten ziren, baserrian lan handia egoten zelako. "Pagatzazixa" (pagatxa hazia) bero zegoenean batu behar eta lan gogorra izaten zen. Lehendik elkar ezagutzen zuten arren, Ezoziko erromerian hasi ziren elkarrekin eta 7 urte egin zituzten nobiotan.

2. Fruta saltzera kalera; astoaren inguruko anekdotak

- **Erref:** SOR-050/005
- **Iraupena:** 0:03:22. **Hasi:** 00:05:38. **Bukatu:** 00:09:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Jose Mari ere baserritik kanpo lan egiten zuen. Harriak txikitzen ibiltzen zen makinarekin. Jesusa goizetan marrubiak saltzera joaten zen Elgoibarrera. Kiloa bost duroan saltzen zuen. Bezeroak zain izaten zituen eta segituan saltzen zituen eramandakoak. Elgoibarrera, Eibarrera edo Soraluzera eramaten zuten fruta saltzeko. "Periko" izena zuen astoarekin joaten zen Jesusa kalera; kalera iritsitakoan arrantza egiten zuen eta denek jakiten zuten Jesusa heldu zela.

Transkripzioa

- Jose Mari: Basarrixan, e... Ni neu be kanpuan ibili naiz biharrian, leku askotan! [Ni inoiz...] Ibilitta nao Plaentxiako herrixan, herrixan. Bi etxen partia [badot] nik harrixa jotzen, harrixa txikitzen. Kanteria, [...], makiñia, makiñiak.
- Jesusa: Harrixa txikitzeko makiñia hor dao ganbaran. Harrixa txikitzeko makiñia.
- Jo: Ta han jornala etara neban. Hemen, hemen atxurrakin baiño gehitxuao.
- Je: Bai, laguntasuntxua, badakizu. Etxekuaz kontrara, ba... zeoze!
- Jo: Honek be beti jardutzen eban hamen arreglatzen zan ta bueno... Nik, e...
- Je: Plazia ta ortua ta...
- Bai, beti zeoze, ez?
- Je: Badakizu nora juaten nitzan ni maillukixak saltzera? Elgoibarrera juaten nitzan. Hogeta bost pezeta, hogeta bost pezetan kilua.
- Jo: Ez! Bost duro? Ez!
- Je: Bost duro, Jose Mari!
- Jo: Bost pezeta!
- Je: Ez! Bost duro! Bost durokin juaten nitzan. Astua... Honek kajak eindda eukezen, egurrezko kajak, astuari ipini, bi ta bi kajak. Orduan ez zeuan, ba, ez fruterixa, ez... holako ezebez.
- Klaro.
- Je: Eukitzen neban, kolia eukitzen neban Elgoibarren, e!...
- Eta Elgoibarrera zegaittik?
- Jo: Elgoibarrera, ezauna!
- Je: Ezauna ta bentia.
- Ezaunak eta...
- Je: Bentia!
- Je: Hortik zihar juaten nitzan.
- Jo: Ta bidia Plazentziara beste horra be. Hurrao, hurrao [...] hori.
- Je: Sei t´erdiak aldian urten hamen, sei t´erdiak aldian, ta atzera igual beratziretako bueltatzen nitzan ta "Jesus! —gure amak— Bizkor zatoz!". Eske zain neukazen!
- Jo: Enkarguak.
- Je: Zain neukazen danak!
- Osea, bezeruak zekazuzen eta ya...
- Je: Bai, bai, bai. Juan ta pixau ta emon ta emon ta emon ta emon ta hustu ta etxera!
- Eta saltzen zenduzen gauza guztiak beti Elgoibarrera?
- Je: Ez.
- Jo: Ez, ez, ez!
- Je: Eibarrea be bai.
- Jo: Plazentziara...
- Je: Plazentziara be bai. Juaten giñan...
- Eta hori ze izaten zan, ba zeren arabera eruaten zenduzen, ba, ez dakit, maillukixak Elgoibarrera ta beste...?

- Je: Bueno, ba...

- Jo: Ez, ez, ez.

- Je: Ez, ez.

- Jo: Tokatzen zana, enkargua euana.

- Je: Eibarrera be igual ta Plazentziara be igual.

- Jo: Enkargua, enkargua.

- Je: Jai goizian, jai goizian egoten zan hori, merkatu moduan. E? Merkatu moduan Elgoibarren, jai goizian.

- [...]

- Je: Bai, ba! Ta beste plazarik ez zan egoten, baiña hola frutia ta holako gauza, hemengo gauza barrixa... Orduan ez zeuan kanpokorik ezebe! Oin dana kanpokua dator, baiña!

- Jo: Naranjak bai behintzat.

- Je: Bueno, bai, baiña, ostian... hola... ortuko gauza, fruta zerik ez zeuan.

- Jo: Sagarra be asko, bueno!

- Je: Bueno! Nik ze astokada sagar erun doten! Plazentziara be, zenbat astokada sagar! Jo-ta holaxe zestua bete, ta gaiñian beste zesto bat lotu, ta bueno! Kriston sagar pillia! Geunkaun asto bat... Periko jakon izena, Periko.

- Jo: A, bueno, haura gerokua zan. Aurretik...

- Je: Bai, ba, baiña nik haxe dihardut esaten.

- Jo: Sagarrekin gitxi, e!

- Je: Bai!

- Jo: Haura, sagar gitxi eruan eban harek.

- Je: A, ez! Hamen hanka eindda, erdixak bidian bota ostazenian? Eske zan... zan asto bat, salauaua zan! Gure aitta zanak, e... aitta, badakizu, han Iriartetikan hurrian, ta guria aillegatzen zanian kalera, arrantza eitten eban. Ta "Han! Jesusa etorri da! Etorri da Jesusa! Etorri da. Han, Perikok ein dau arrantza!"

- Eta ezautu eitten zeбен?

- Ezaunazan, ezauna.

- Je: Ene! Ezautu? Baitta nere esne-bezeruak be bai! Maria Luisa Lacuestak-eta. Lacuestanekua, entzutia eukiko dozu Eibarren Lacuestanekua?

- Bai, baiña ez dakit zein dan.

- Je: "Ene! ¡Ya ha venido Perico! Ya está aquí Jesusa, ya viene." Erderaz eitten eban harek. Ta bueno...

- Altaboz ederra zekan orduan, ez? Abisua [emoten zeban]?

- Je: Famoso!

3. Postua izan zuen Eibarko plazan

- **Erref:** SOR-050/006
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:09:00. **Bukatu:** 00:10:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera

Laburpena:

Eibarren plazan postua izan zuen jeneroa saltzeko. Gaur egun jende gutxi joaten dela plazara komentatzen dute.

Transkripzioa

- Jesusa: Ta hori? Baiña gero, aurretikan, Eibarrera, Azitaiñera. Bildotsa ta

esnia Eibarrera ta plazara be bai, puestua euki neban nik plazan. Gaur Eibarren ez dao lekurik, edo... sobra dare danak. Baiña orduan sasoian, pagau ein bihar zan, euki bihar bazenduan lekua saltzeko generua.

- Jose Mari: Oin be hala izengo da.

- Je: Bai, baiña...

- Hala izango da baiña oin...

- Je: Bai, baiña oin sobre dao, baiña! Lekua sobre oin.

- Jo: A, a! Sobre oin bai, bai.

- Je: Oin dare bost Arrate bailletar bakarrik, eoten dianak, bost Arrate bailletar. Bestiak danak. Beste bizkaitarren bat edo bat edo beste etorten bada, besteik ez dao!

- Jo: Bizkaitarrak bai!

- Je: Gitxi! Bi edo hiru bakarrik. Badakit nik, e! Nik entzun eitten dittut! Ta, hoixe, Eibarren ya gastatzen doia. Baiña gure sasoian, gustua zan haura, e! Ja-ta puesto guztiak, dana berduria, letxugia, dana jenero bat bai ederraua! Eibartarrak zesto edarrekin etortzen zian konprak eittera!

- Orduan, hori, ez? Merkatu plazia...

- Je: Bai. Buf! Katgoria, e!

- ... bete-beteta egongo zan.

- Je: Katgoria, baiña!

- Jo: Bueno!

- Gaiñera urte... urte onak zian Eibarren be, ez?

- Je: Onak, onak...

- Jentia dirua zekan eta...

- Je: ... onak, onak.

- Jo: Holaxe eoten zan. Holaxe, holaxe!

- Je: Generua saldu! Bueno!

- Eta egoten zan regateorik eta halakorik?

- Jo: Ba! E...

- Je: Bueno! Banakak izeten zian...

- Jo: Izeten zian.

- Je: Izeten zian banakak, e! Izeten zian...

- Jo: Zahar banakak, bueno, segun, segun, segun, segun...

- Je: Izeten zian. Ta gaur egunian, ba, iñor juaten da plazara eroatera?

4. Etxeko hiru emakume bakoitza herri banatara saltzera

- **Erref:** SOR-050/007
- **Iraupena:** 0:00:44. **Hasi:** 00:10:54. **Bukatu:** 00:11:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera

Laburpena:

Jesusa, Jose Mariren arreba eta ama hirurak joaten ziren herri banatara saltzera. Euren baserria puntu onean dago Elgoibarrera, Soraluzera edo Eibarrera joateko. Maltzagara jaistea izaten zen txarrena, aldapa handia dago eta.

Transkripzioa

- Jesusa: Oseake ibiltxen giñan, honen arreba zana, juaten zan Eibarrea lehenao esniekin. Ni hona ezkondu nitzanian, arreba zana artien soltera euan. Ta ama zana joaten zan Plazentziara, harek be baeukazen han bere... bere zerak...

- Bezeruak...

- Je: Bezerotxuak. Ta Plazentziara. Gero juaten giñan bata alde batera, bestia bestera ta bestia bestera. Osea, hiru herrittan ibiltxen giñan.

- Jesus! Ba ondo organizauta, e!

- Je: Bai, bai, bai. Puntua, hau ona da puntua izen be. Hau puntu ona da.

- Bai, ezta? Hiru tokixak, e...

- Je: Bai. Txarrena izeten zan hamendik Maltzagara jastia. Hola dao aldapia.

- Bidia.

- Je: Hola dao aldapia. Asto kuittaua egoten zan,... atzia dana ebaitta egoten zan goittik behera kargiakin juaten.

5. Trenarekin sustoa hartuta, ez zen gehiago joan Eibarrera saltzera

- **Erref:** SOR-050/008
- **Iraupena:** 0:04:02. **Hasi:** 00:11:38. **Bukatu:** 00:15:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:

Esnea saltzera joaten ziren Eibarrera. Maltzagako Estazio inguruari "herri txikia" deitzen diote, lehen etxe ugari omen zegoen bertan eta. Eliza ere bazegoen; eta, goizean joaten zirenean, meza entzuten zuten. San Rafael egunean, ardo goxoa eta gailetak ematen zizkieten. Astoarekin trenaren zubitik pasatu behar izaten zuten. Behin, trenarekin izugarrizko sustoa hartu zuen eta harrezkero ez zen gehiago joan kalera saltzera.

Transkripzioa

- Jesusa: Juaten nitzan ni Eibarrera "más satisfecha que veinte". Estaziñuan partidu esniak, estaziñuan, hori, herri txikixan partidu esniak. Ta gero ba, Azitaiñera.

- Jose: Hor, zuek ez dozue ezautu baiña... Ezautu... Hor, e... hor herri... Herri erdi egon zan, e! Etxiak bota ein dittue hor danak oin.

- Eske esan dabenian "herri txikixa ez dakit ze", gero galdetu bihar netsuan bai. Ze zan, Estaziño kalia...?

- Jo: Estaziñua.

- Je: Etxe mordua zian hor, e! Zenbat bizi [...]?

- Jo: Ta ferrobarrak egongo zian. Egon, egon pixkaten. Hemendiko etxe haundixan hamabi, gero bestien...

- Je: [Rojonian] lau.

- Jo: Gero lau. Hamasei. Ta handikaldian, beste lau, hoge. Hoge pisu eren ta famelixak haundixak batzuek, e! Bueno! Ta etxe polittak zian.

- Je: Gero elizia ta...

- Jo: Elixia be hortxe euan.

- Je: ... baserri bat. Mezetara juaten giñanian, ardaua emoten eben, ardau gozua gailletekin. [...] izeten zan.

- Jo: Noiz? Noiz?

- Je: San Rafael egunian bai behintzat!

- Jo: Bai, orduantxe-edo, e! bestela hor bertan euan asko bestiena asko gustatzen jakuenak...

- Je: [...] gero txokolatera, txokolatera be inbitatzen giñuezen bertako barrixokuak.

- Hori jaixetan.

- Je: “Bajatu, e, behera, txokolatia daukau gaur gabian ta!” San Rafael egunian.

- Jo: Bai, bertako esnia, eurei eruten gontsen. Gure esnia hor egon zan jefe batek, e...

- Je: Bai, donostiarra.

- Jo: Zela eban harek izena? Bastida zan apelidua... Luis! Bastida.

- Je: Luis Bastida.

- Jo: Majiñatxo bat urtian Donostian esnia hartu eban harek guria, hemengua. Harik eta laga gentsan arte, orduantxe. “Ni ez noia gehixao horra, ni ez noia!” esan eban honek, “Ni ez noia!” ta...

- Je: Eske pentsau neban ya hil bihar nitzala!

- Eta ze gertau jatzun, baiña?

- Je: Bueno, ba, banoia astuakin traillatik, ezta? Hola astua, [sokatik oratu] aurrian ta ni... Ni aurrian. Atzian juaten banaiz, han apurtuko nau!

- Jo: Atzian... bertan txikittuko eban!

- Je: Dana apurtuko nau! Ba, astua hartu kurioso-kurioso, ta badakizu, zubixa ez da leku...

- Jo: Tren zubixa! Han astuak edozein ez, e! Personak be bazian gero han pasau ezindda ta bildurtuta ibiltzen zianak! Personak be!

- Je: Bai. Ohittuta zeren gure astuak eta. Bat, gaiñera, geunkaun... “Juan handikaldera! Ala! Juan!”, hartu hemendikaldien kantiñak, laga hemendikaldien, bera bajatzen zan bakarrik “taka-taka-taka” ta handikaldien egoten zan, lotu ta ezebe ein barikan. Ipurdixa emon zerari ta zain egoten zan, nere zain. Hantxe eoten zan. Erakutsitta, e, astua! Ta holaxe baninddoian ta gero esan ostan, ba, “Espera un poco. —zerak, guarda-agujiak— Espera un poco. Cuando paso yo, pasas tú”. “Resulta que en vez de pasar para hacia Elgoibar”, etorri jatan neregana makiñia! “¡Mira!” Nik orduan...

- Je: Astuari hauxe ein etsan, buelta osua erein ta beoni ezebez. Aurrian zoialako. Atzian jun balitz, jo ta txikitzen dau bertan!

- Je: Zestuak apurtu. Ta hori baiño... astuai ez jakon ezer pasau, ta neri be ez.

- Jo: Bueno astua... Astua...

- Je: Sustua...!

- Jo: Zestua...

- Je: Iñok kentzekua ez, e!

- Jo: Marmitt bat apurtu, esniekin zoiana, ardi esniakin zoiana.

- Je: Bai, bai. Hillebete ein neban iñora barikan, ez hara, ez hona, ez beste aldera. Gaixotuta. Gabian be trena sentitzen neban, gabian be sentitzen neban trenan zaratia.

- Jo: Neuk ibili biher izan neban...

- Je: Ai! Esan... Juan... Jaso nindduen hara kantinara ta “Ene! Le vamos a avisar a Jose Mari”. Dana erdalduna zan orduan. “Jose Mariri abixau bihar dotsau”. Halaxe hau bajatu zan behera. Hau billurtuta zihero. “Ez jata ezebe pasau, baiña sustua hartu dot billurgarrixa”. Ta ze ein genduan gero orduan? Juan ein ziñan esniekin? Ez.

- Jo: Ni bai, nik eruan nittuan! Bai, ba! Billotsa be baeuan ta...

- Je: Bai, bai.

- Jo: Esniak eta dana. Neu jun nitzan.

- [...] ?

- Jo: Astuan, ta ez jakon ezer pasau!

- Je: Ezer pasau ez.

- Jo: Ta Azittaingo... Azittaingo... Azittaingo Pablondako billotsa zan.

- Je: Ni hortxe egon nitzan, hau etorri arte. Dana... Ni... Kurutzia ein neban, "Ni ez noia gehixao horra".
- Jo: "Etxera jun zaitte ba" esan notzan.
- Je: "Ni ez noia gehixao horra".
- Jo: "Etxera jun zaitte ba".
- Je: Kurutzia ein neban, "Ez noia gehixao iñora".
- Jo: Ixo eban etxera ta tira!

6. Bezero ugari zituzten Eibarren

- **Erref:** SOR-050/009
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 00:15:40. **Bukatu:** 00:17:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Eurak kanpora joaten zirenez lanera, baserrian emakume bat zuten etxeko lanetan laguntzeko. Jesusak saltzera irteteari utzi zionean emakume horrek hartu zuen banaketa lana eta gero euren alabak. Eibarren bezero ugari zituzten eta pena handia eman zion hango salmenta uzteak. Jendea zain izaten zuten eta egun batetik bestera ere enkarguak egiten zizkieten.

7. Eibarrera joateko trenaren zubitik pasa behar Maltzagan

- **Erref:** SOR-050/010
- **Iraupena:** 0:02:48. **Hasi:** 00:17:26. **Bukatu:** 00:20:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Euren baserritik Eibarrera joateko ez zegoen beste biderik. Maltzagara jaitsi eta trenaren zubitik pasatu behar izaten zuten. Hiru baserrik zuten partea zubi horretan beste batzuk ere handik pasatzen ziren arren. Karakatera igotzeko bide ofiziala euren etxe ondokoa omen zen. Gaur egun autopista egin dutenean oinezkoen pasabide ere kendu egin omen dute.

8. Maltzaga gun e garrantzitsua trenentzat

- **Erref:** SOR-050/011
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:20:14. **Bukatu:** 00:21:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

<p>Maltzaga gune garrantzitsua zen trenentzat Gasteiz, Donostia eta Bilboko trenak bertan gurutzatzen ziren eta. Goizeko 08:30ak aldean hiru tren etortzen ziren eta 10 minutu inguruko geldialdia egiten zuten. Jendeak Maltzagako kantinara joateko aprobeztatzen zuen.</p>

9. Trenak geldialdia egindakoan jendea Maltzagako kantinara

- **Erref:** SOR-050/013
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:22:55. **Bukatu:** 00:24:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

<p>Trenak geldialdia egiten zuen denboran jendea Maltzagako kantinara joaten zen, eta jende ugari ibiltzen zen bertan. Trenak batzuetan gainezka ibiltzen ziren orduan jende guztia trenez mugitzen zelako hara eta hona. Eibar garrantzitsua zen eta inguru guztietatik etortzen zen jendea bertara lanera. Bizikletan ere ibiltzen ziren batzuk.</p>

10. Gurasoek Bilbon ezagutu zuten elkar

- **Erref:** SOR-050/014
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:24:56. **Bukatu:** 00:26:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Lanbideak » Neskameak
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Joxe Mariren ama elgoibartarra zen eta aita bertakoa. Ama neskame egon zen Bilbon; aitak ofizioa ikasi eta arotz-lanetan jardun zuen 12 urtez Bilbon eta bertan ezagutu zuten elkar.

11. Baserria erre eta 18 urtez egon zen berreraiki gabe

- **Erref:** SOR-050/015
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:26:12. **Bukatu:** 00:27:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ondasunen galera
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Gerra denboran, baserria erre zuten. Aita burugogor jarri zen eta apurtu zutenek konpondu behar zutela baserria zioen, berak ez zuela konponduko. Atzealdean zuten txabola batean jarri ziren bizitzen eta 18 urtez egon zen baserria berriz eraiki gabe, Joxe Marik hormigoiarekin egin zuen arte.

12. Baserria erre zuteneko bizipenak

- **Erref:** SOR-050/016
- **Iraupena:** 0:04:00. **Hasi:** 00:27:06. **Bukatu:** 00:31:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)

Laburpena:

Gerra-denboran baserria erre zuten barruan milizianoak zeudelakoan. Orduko bizipenak. Frontea etxe-inguruan bertan zuten. Anaia ozta-ozta salbatu zen erre gabe. Ardiak ere kanpoan zituzten eta ez ziren erre, baina 13 ganaduburu erre zitzaizkien baserriarekin batera.

13. Argiñao baserria bi aldiz erreta

- **Erref:** SOR-050/017
- **Iraupena:** 0:02:18. **Hasi:** 00:31:06. **Bukatu:** 00:33:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ondasunen galera

Laburpena:

Arrate bailaran, Narru, Zestero eta Argiñao baserriak erre zituzten. Argiñao baserria gerra aurretik erre egin zen, eta Karakate azpiko gurutzetik nola ikusi zuten kontatzen du. Gerra garaian berriz erre zuten. Bi fronteren erdian zeuden.

14. Bi fronteren erdian zeuden

- **Erref:** SOR-050/018
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:33:24. **Bukatu:** 00:34:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Bi fronteren erdian zeuden Arrate bailarakoak; baita eurak ere. Fronteak non zeuden. Behin ardiak biltzera joan zen eta lainoarekin ez zen ezer ikusten. Lainoa jaso zuenean, tiroka hasi ziren eta bere aldameneko ardia jo zuten tiroz. Zulo baten sartuta egon zen; eta, tiroak isiltzean, korrika ihes egin zuen etxera.

15. Aita etxearen zorrak ordaintzeko lanera

- **Erref:** SOR-050/019

- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 00:34:30. **Bukatu:** 00:36:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Bere aitzak 7.000 pezetan erosi zuen baserria. Inguruetan ez zegoen beste aukerarik eta egoera txarrean egon arren erosi egin zuen. Gero goitik behera konpondu behar izan zuten eta zorrak egin zituen. Zorrak ordaintzeko ofizioa ikasi eta lanera joan behar izan zen. Aita soldaduskatik libratu egin zen.

16. Aitzak erosi zuen Iturbeberri baserria

- **Erref:** SOR-050/023
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:45:10. **Bukatu:** 00:46:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Azkoitiko Enparan baserria eta Iturbeberri omen ziren etxe-jabe handiren batenak. Joxe Mariren aita bi baserri horiek ikusten egon zen bat erosteko asmoa zuenean, baina bestea garestiagoa zen eta Iturbeberri erosi zuen. Gero etxea behetik gora berria egin behar izan zuten "matxoiak" (sostenguak) jarrita, baserria oso hondatuta zegoen eta.

17. Gereako hilerria egiten jardun zuen

- **Erref:** SOR-050/024
- **Iraupena:** 0:03:26. **Hasi:** 00:46:50. **Bukatu:** 00:50:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Baserrietan ibiltzen ziren batera eta bestera etxeginak. Joxe Mari ere etxe batean baino gehiagotan ibili izan da lanean. Harria jotzen ere lan egiten zuen. Gerean hilerria egiteko lanetan ere ibili zen. Neketsuak izan ziren hango lanak, hare asko behar zuten eta. Azkenean kamioikada harri eraman zieten kamioia Oiz aldetik sartuta. Inguruetan harrapatzen zuten guztia erabiltzen zuten: harriak, teilak, botilak...

18. Harri-jotzea, lan zikina

- **Erref:** SOR-050/025
- **Iraupena:** 0:03:44. **Hasi:** 00:50:16. **Bukatu:** 00:54:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

Joxe Mari Soraluzen ere ibili zen bi etxetarako harriak jotzen makinarekin. 40 urte inguruan ekarri zuten harriak jotzeko makina, euren baserria egiteko. Non ibili izan den lanean. Porlana idi parearekin ekartzen zuten ahal zen lekutik. Harria jotzea ez zen lan neketsua baina hauts handia harrotzen zen. Kalean emakume bat kejaz izaten zuten arropak hautseztatzen zitzaizkiolako.

19. Sagardoa eta txakolina etxean egiten zituzten

- **Erref:** SOR-050/026
- **Iraupena:** 0:04:36. **Hasi:** 00:54:00. **Bukatu:** 00:58:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

<p>Sagardoa etxean egiten zuten eta txakolina ere egin izan dute inoiz. Batzuetan azukrea sartzen zioten sagardoari. Beheko baserrira ezkondu ziren anaia soldaduskatik libratzearren eta bertan egiten zuten sagardoa, dolarea zegoen eta. Txakolina lehenengo aldiz egin zuteneko kontuak; 700 litro inguru egin zituzten. Gas handiarekin irten zen txakolin hura. Sagardoarekin gertatutako anekdota.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-08-05

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com